

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

26 aprilie 2017

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte

Gordilă Nicolae

Judecători

Covalenco Elena

Diaconu Iurie

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de către avocatul Istrati Ion în numele inculpatului, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 20 decembrie 2016 și a sentinței Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 30 septembrie 2016, în cauza penală privindu-l pe

Chirtoacă Mihail Xxx, născut la xxxxxxxxxxxxxxxx, originar r-nul Xxxxxxxx s. Xxxxxx, domiciliat mun. Xxxxxxxx str. Xxxxxxxxxxxxxxxxxx.

Termenul de examinare a cauzei:

1. prima instanță: 10.03.2016-30.09.2016
2. instanța de apel: 22.10.2016-20.12.2016
3. instanța de recurs: 28.02.2017 - 26.04.2017

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 30 septembrie 2016, Chirtoacă Mihail Xxx, a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 287 alin. (3) Cod penal, la 5 ani închisoare.

În baza art. 90 Cod penal, pedeapsa stabilită i-a fost suspendată condiționat pe o perioadă de probațiune de 5 ani, dacă în această perioadă nu va săvârși o nouă infracțiune și prin comportare exemplară, și muncă cinstită va îndreptăți încrederea acordată, obligându-l să nu-și schimbe domiciliul și/sau reședința fără consimțământul organului competent.

A fost încasat de la Chirtoacă M. în beneficiul statului cheltuielile judiciare pentru efectuarea expertizei medico-legale în sumă de 57 lei.

2. Potrivit sentinței, prima instanță a constatat, că Chirtoacă M. conform rechizitoriului este învinuit, că la 26 noiembrie 2015, în jurul orei 07.45, conducând automobilul de model „Ford Transit” cu n/î XXXXXXXX și fiind lângă Oficiul Stării Civile de pe str. Mihai Viteazul 11 mun. Chișinău, a efectuat o virare bruscă la stângă, astfel creând situație de accident rutier pentru Rusnac Alexandru, care conducea automobilul personal de model „Lexus RX 350” cu n/î XXXXXXXX și care, întru a evita un accident rutier, a fost nevoit să frâneze brusc. La observația lui

Rusnac A. de ce a procedat în felul următor, Chirtoacă M., devenind agresiv și acționând cu intenție directă, încălcând grosolan ordinea publică, din intenții huliganice, dându-și seama de acțiunile sale prejudiciabile, a început a numi pe Rusnac A. cu cuvinte necenzurate, după care, în vederea realizării intențiilor sale infracționale, a coborât din automobilul său și având în mână o bâtă din lemn, cu scopul înfricoșării ultimului, i-a demonstrat-o acestuia și devenind încă mai agresiv, s-a apropiat de Rusnac A., s-a îndârjit să-l lovească cu bâta în cauză, după care l-a lovit cu mâna stângă în regiunea feței, concomitent adresându-i cuvinte necenzurate, cauzând astfel părții vătămate Rusnac A. dureri fizice și suferințe psihice.

Prima instanță a calificat *de drept* faptele lui Chirtoacă M. în baza art. 287 alin. (3) Cod penal, *huliganismul agravat, adică acțiunile intenționate care încalcă grosolan ordinea publică, însoțite de amenințarea cu aplicarea violenței asupra persoanelor, acțiuni care, prin conținutul lor, se deosebesc printr-un cinism și obrăznicie deosebită, săvârșite cu aplicarea altor obiecte pentru vătămarea integrității corporale sau sănătății.*

3. Sentința a fost atacată cu apel de către avocatul Istrati I. în numele inculpatului, prin care a solicitat casarea acesteia, cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care să fie încetat procesul penal în privința lui Chirtoacă M.

În motivarea apelului a invocat:

- toate probele ce au fost dobândite contrar prevederilor procedurii penale nu au valoare juridică și nu pot fi administrate ca atare în modul stabilit;

- ce ține de vinovăția inculpatului, ultimul a respins acuzarea adusă, deoarece circumstanțele de fapt, demonstrează, că inițiator al incidentului a fost partea vătămată, acest fapt se confirmă prin declarațiile martorului Rusnac L., care, în ședință de judecată a remarcat, că între fiul ei și inculpat s-a produs un schimb de adresări cu cuvinte „urâte”. Astfel, declarațiile inculpatului la acest compartiment corespund realității și pot fi admise în calitate de probă;

- dacă partea vătămată a fost inițiatorul conflictului, acesta exprimându-se cu expresii denigratoare, necenzurate la adresa inculpatului, organul de urmărire penală urma să se autosesizeze, să cerceteze încadrarea acțiunilor lui Rusnac A. în modul corespunzător;

- în ce privește proba cu înregistrarea video, pe lângă faptul, că a fost administrată de către partea vătămată, parte cointereseată, aceasta conține deficiențe, ce pun la îndoială relevanța și concluzia ei;

- actul de învinuire conține deficiențe de drept material, este incert și nu poate servi ca temei de pronunțare a unei sentințe de condamnare.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 20 decembrie 2016, a fost admis din alte motive, inclusiv din oficiu apelul declarat, fiind casată sentința și pronunțată o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Chirtoacă M., a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 287 alin. (3) Cod penal, la 5 ani închisoare, iar conform art. 90 Cod penal, pedeapsa

stabilită i-a fost suspendată condiționat pe o perioadă de probațiune de 5 ani, obligându-l să nu-și schimbe domiciliul fără acordul organului competent.

5. În partea descriptivă a deciziei, instanța de apel a menționat, că prima instanță nu a constatat fapta pentru care l-a condamnat pe Chirtoacă M.

Astfel, instanța de apel a constatat, că Chirtoacă M. la 26 noiembrie 2015, în jurul orei 07.45, conducând automobilul de model „Ford Transit” cu n/î XXXXXXXX și fiind lângă Oficiul Stării Civile de pe str. Mihai Viteazul 11 mun. Chișinău, a efectuat o virare bruscă la stânga, astfel creând situație de accident rutier pentru Rusnac A., care conducea automobilul personal de model „Lexus RX 350” cu n/î XXXXXXXX și care, întru a evita un accident rutier, a fost nevoit să frâneze brusc. La observația lui Rusnac A. de ce a procedat în felul următor, Chirtoacă M., devenind agresiv și acționând cu intenție directă, încălcând grosolan ordinea publică, din intenții huliganice, dându-și seama de acțiunile sale prejudiciabile, a început a numi pe Rusnac A. cu cuvinte necenzurate, după care, în vederea realizării intențiilor sale infracționale, a coborât din automobilul său și având în mână o bâtă din lemn, cu scopul înfricoșării ultimului, i-a demonstrat-o acestuia și devenind încă mai agresiv, s-a apropiat de Rusnac A., s-a îndârjit să-l lovească cu bâtă în cauză, după care l-a lovit cu mâna stângă în regiunea feței, concomitent adresându-i cuvinte necenzurate, cauzând astfel părții vătămate Rusnac A. dureri fizice și suferințe psihice. Astfel, prin acțiunile sale intenționate, Chirtoacă M. a comis infracțiunea prevăzută de art. 287 alin. (3) Cod penal, huliganismul agravat, adică acțiunile intenționate care încalcă grosolan ordinea publică, însoțite de amenințarea cu aplicarea violenței asupra persoanelor, acțiuni care, prin conținutul lor, se deosebesc printr-un cinism și obrăznicie deosebită, săvârșite cu aplicarea altor obiecte pentru vătămarea integrității corporale sau sănătății.

În opinia instanței de apel, vinovăția inculpatului în comiterea infracțiunii incriminate se dovedește prin declarațiile părții vătămate Rusnac A., martorului Rusnac L. și prin materialele cauzei, și anume procesul - verbal de consemnare a celor expuse din 10 decembrie 2015 depus de OS a IP Buiucani, mun. Chișinău, Dolința R. (f.d. 9); înștiințarea 902 nr. 17268 din 26 noiembrie 2015 cu informația „str. M. Viteazul, persoană agresată” (f.d. 15); proces - verbal de ridicare din 10 decembrie 2015, prin care de la Rusnac A. a fost ridicat un CD-R (f.d. 22-23); proces-verbal de examinare a înregistrărilor video de pe CD-R-ul ridicat de la Rusnac A. (f.d. 24); mijlocul material de probă - înregistrările video de pe CD-R-ul ridicat de la Rusnac A. (f.d. 26).

Instanța de apel a reținut, că fapta inculpatului se consideră ca fiind una intenționată și caracterizată prin intenție directă, îndreptată spre încălcarea grosolană a ordinii publice, însoțite de aplicarea violenței asupra persoanei sau de amenințarea cu aplicarea unei asemenea violențe, de opunere de rezistență violentă, altor persoane ce curmă actele huliganice.

Astfel, instanța de apel a indicat, că materialul probator determină incontestabil faptul că inculpatul a avut intenția comiterii unui act de huliganism, încălcând grosolan ordinea publică, însoțită de amenințarea cu aplicarea violenței asupra părții vătămate, acțiuni care prin conținutul lor, se deosebesc printr-o obraznicie deosebită, săvârșite cu aplicarea altor obiecte pentru vătămarea integrității corporale sau sănătății.

Referitor la argumentul avocatului Istrati I., precum că în dosar nu sunt date cum a ajuns ca ofițerul de urmărire penală Gîndea V. să efectueze acțiuni de urmărire penală, ceea ce reiese că ele au fost efectuate cu încălcări, instanța de apel a reținut, că prima instanță corect a menționat, că la f.d. 33 este scrisoarea de însoțire prin care Procuratura sect. Buiucani, mun. Chișinău expediază în adresa Șefului SUP a IP Buiucani pentru organizarea efectuării, în continuare a urmăririi penale, cauza penală pornită în rezultatul examinării procesului penal înregistrat în REI-1 al IP Buiucani, mun. Chișinău sub nr. 3588/15 din 10.12.2015. Pe această foaie de însoțire este rezoluția Șefului SUP a IP Buiucani, Petco V., în care este indicat că Gîndea V. să efectueze urmărirea penală în volum deplin, cu atribuirea cauzei penale numărului de ordine, ceea ce a și fost făcut de către ultimul.

Argumentele avocatului referitor la faptul, că actul de învinuire conține deficiențe de drept material, este incert și ca urmare, nu poate servi ca temei pentru pronunțarea unei sentințe de condamnare, nu au putut fi reținute de către instanța de apel, deoarece învinuirea adusă inculpatului corespunde exigențelor prevăzute la art. 281, 282 Cod de procedură penală, iar celelalte argumente ale apărării se combat prin cele menționate anterior.

Având în vedere, că inculpatul se face vinovat în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 287 alin. (3) Cod penal, instanța de apel a considerat că scopul educativ și preventiv al pedepsei aplicate în cauza penală dată în privința ultimului nu poate fi atins decât prin stabilirea pedepsei în limita prevăzută de sancțiunea art. 287 Cod penal, însă, a considerat că corectarea și reeducarea ultimului poate avea loc cu suspendarea condiționată a executării pedepsei cu închisoare, cu acordarea unui termen de probă, pedeapsă pe care o consideră întemeiată, legală și echitabilă, proporțională în raport cu circumstanțele cauzei și posibilă să influențeze comportamentul inculpatului.

6. Hotărârile judecătorești adoptate la caz, sînt atacate cu recurs ordinar de către avocatul Istrati I. în numele inculpatului, prin care solicită casarea acestora cu pronunțarea unei noi hotărâre de încetare a procesului penal, invocând că circumstanțele și probele admise de către instanțele de fond nu sunt pertinente, contravin în esența lor și nu pot servi ca temei pentru pronunțarea unei hotărâri de condamnare, totodată reiterează argumentele expuse în instanțele de fond.

În drept recurentul își întemeiază recursul declarat în baza art. 427 alin. (1) pct. 6), 8), 12) Cod de procedură penală.

7. În conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, procurorul a depus referință privind opinia sa asupra recursului declarat,

solicitând respingerea acestuia ca inadmisibil, deoarece recurentul își motivează recursul cu dezacordul și modalitatea de apreciere a probelor, iar motivele de reapreciere a probelor nu se conțin în temeiurile prevăzute la alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală. Recursul declarat nu conține argumentele ilegalității deciziei instanței de apel, precum și în ce constă problema de drept de importanță generală abordată în cauză, cerințe stipulate la art. 430 alin. (5) Cod de procedură penală, ceea ce echivalează cu nemotivarea recursului. Concomitent, avocatul a ignorat termenul de contestare cu recurs ordinar, stabilit de art. 422 Cod de procedură penală, astfel recursul fiind declarat peste termen.

8. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal concluzionează inadmisibilitatea acestuia din următoarele considerente.

În conformitate cu prevederile art. 422 Cod de procedură penală, termenul de recurs este de 30 de zile de la data pronunțării deciziei.

Reieșind din lucrările dosarului, instanța de recurs menționează, că decizia motivată a instanței de apel a fost pronunțată la data de 17 ianuarie 2017, iar recursul ordinar, potrivit amprentei ștampilei poștale de pe plic, a fost declarat la data de 16 februarie 2017, adică în termenul de 30 zile, prevăzut de art. 422 Cod de procedură penală, astfel se constată că recursul este declarat în termen.

Totodată, potrivit dispozițiilor art. 432 alin. (2) pct. 1) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că nu corespunde după conținut prevederilor art. 430 Cod de procedură penală.

În sensul art. 429 alin. (1) Cod de procedură penală, recursul trebuie să fie motivat, iar dispozițiile art. 430 Cod de procedură penală, stipulează cerințele, cărora trebuie să corespundă cererea de recurs, în special, textul recursului trebuie să conțină argumentarea ilegalității hotărârii atacate, cu indicarea temeiurilor prevăzute în art. 427 Cod de procedură penală (unul sau mai multe din acestea) și cu invocarea problemei de drept ce persistă în cauză, indicând care este eroare comisă de instanță.

La motivele de drept al recursului declarat, se atestă că avocatul Istrati I. invocă temeiurile prevăzute în pct. 6), 8), 12) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală și anume, că *hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazul în care instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, nu au fost întrunite elementele infracțiunii, precum și faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică greșită*. Însă, în argumentarea recursului ordinar declarat la caz, recurentul indică la general, că probele admise de către instanțele de fond nu sunt pertinente, contravin în esența lor și nu pot servi ca temei pentru pronunțarea unei hotărâri de condamnare.

Astfel, Colegiul penal reține că invocarea unor pretinse erori admise la etapa judecării cauzei de instanța de apel, urmează a fi precedate de o motivare corespunzătoare privind esența acestora și indicarea expresă a circumstanțelor cauzei cărora sunt subsecvente.

Însă, reieșind din textul recursului, se constată că recurentul, indică drept temeiuri pentru recurs prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6), 8), 12) Cod de procedură penală, însă conținutul recursului nu cuprinde argumente în susținerea acestor temeiuri de casare invocate și cum a fost expus mai sus, motivarea recursului declarat se focusează la general prin dezacordul cu modalitatea de apreciere a probelor, ceea ce nu este un temei pentru recurs din cele stipulate expres în prevederile art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală.

Colegiul penal reține, că la etapa examinării recursului ordinar, instanța de recurs nu efectuează un control asupra fondului cauzei, ci verifică aplicarea corectă a normelor de drept material și procedural față de faptele constatate de instanța de apel ori, după caz, de instanța de fond, verificare care se efectuează numai în limita temeiurilor formulate în recurs. Deoarece temeiurile pentru recurs ordinar sunt expres și limitativ stipulate în lege, rezultă că motivarea recursului trebuie să se refere numai la acestea.

Astfel, reieșind din obligativitatea motivării recursului, Colegiul penal constată că prevederile legale, anterior menționate, nu au fost respectate de către recurent, care invocând temeiurile pentru recurs, prevăzute în art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, nu a desfășurat motivele dezacordului său cu hotărârile atacate, sub aspectul pretensei ilegalități a acestora. În acest context, instanța de recurs conchide, că stipulările legale, deși sunt obligatorii, nu au fost respectate de către autorul recursului.

În acest sens se reține, că art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală prevede 16 temeiuri de declarare a recursului ordinar, astfel, dacă o parte a procesului consideră că soluția instanței de apel conține erori de drept și o atacă în instanța superioară, atunci ea este obligată, conform art. 430 pct. 5) Cod de procedură penală să motiveze recursul și să arate eroarea ce s-a comis în coraport cu cel puțin unul din temeiurile normei menționate.

Colegiul penal, subliniază că declararea recursului împotriva unei hotărâri judecătorești constituie *elementul volitiv* al atacării, motivele sunt *elementul logic* al acesteia. Motivele justifică, prin arătarea temeiurilor ce stau la baza lui, actul de voință pe care îl reprezintă folosirea căii de atac. De asemenea, instanța de recurs menționează că, rolul motivelor invocate în susținerea căii de atac nu se reduce la simpla aducere la cunoștință instanței superioare a dezacordurilor produse de soluția pronunțată, ci și a cauzelor acestor dezacorduri.

Astfel, prin motivarea recursului, în principiu se precizează și se delimitează cadrul discuției în fața instanței de control și al judecății acestei instanțe.

Declararea și motivarea recursului sunt întotdeauna distincte și din punct de vedere cronologic, succesive, având fiecare în parte, o semnificație și o finalitate

proprie, deși ele se realizează prin același act procedural, în sensul că motivele sunt indicate în chiar cererea de recurs.

Astfel, în cazul în care autorul nu argumentează ilegalitatea hotărârilor atacate, cu indicarea tuturor motivelor sub aspectul pretensei ilegalități a acestora, un asemenea recurs se consideră ca fiind necorespunzător după conținut, deoarece nu îndeplinește exigențele prevăzute de pct. 5) a art. 430 Cod de procedură penală și urmează a fi respins ca inadmisibil.

Așadar, Colegiul constată că recursul ordinar declarat de avocatul Istrati I. în numele inculpatului, nu întrunește condițiile legale de conținut, iar instanța de recurs nu este în drept să completeze recursul cu circumstanțele de fapt și de drept, care l-ar justifica sub acest aspect, întrucât potrivit art. 24 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța judecătorească nu este organ de urmărire penală, nu se manifestă în favoarea acuzării sau a apărării și nu exprimă alte interese decât interesele legii.

În consecință, dat fiind faptul că în fața instanței de recurs nu este stabilit cadrul discuției, fără motivarea recursului, în corespundere cu prevederile legale enunțate mai sus, Colegiul conchide că recursul avocatului Istrati I. în numele inculpatului este inadmisibil, deoarece nu îndeplinește cerințele de conținut, prevăzute în art. 429-430 Cod de procedură penală.

9. În conformitate cu art. 432 alin. (1), (2) pct. 1) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

D E C I D E:

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de către avocatul Istrati Ion în numele inculpatului, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 20 decembrie 2016, în cauza penală privindu-l pe **Chirtoacă Mihail Xxx**, deoarece nu îndeplinește cerințele de conținut prevăzute de art. 429-430 Cod de procedură penală.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la data de 23 mai 2017.

Președinte

Gordilă Nicolae

Judecător

Covalenco Elena

Judecător

Diaconu Iurie